

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«___» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ МУЗИКИ: СОЛЬФЕДЖІО

для студентів

спеціальності

014 Середня освіта

освітньо-професійної програми

Музичне мистецтво

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № <u>1701/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
 (підпис)	 (прізвище, ініціали)
«___» _____ 20 <u>24</u> р.	

Київ-2024

Розробник: Дерев'янченко Олена Олександрівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат мистецтвознавства, доцент

Викладач: Дерев'янченко Олена Олександрівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат мистецтвознавства, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від « 28 » серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії Романова Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено
« _____ » _____ 2024 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи О.Толіф Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи ОК Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістовних модулів з розподілом	1	1
Обсяг кредитів	1	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	30	45
Аудиторні	14	22
Модульний контроль	2	2
Самостійна робота	14	21
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Сольфеджіо» є формування вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, розвиток різних видів музичного слуху (мелодичного, тембрового, ладового, гармонічного, поліфонічного) та інших музичних здібностей; уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах; формування професійної компетентності спеціаліста, спроможного розв'язувати актуальні проблеми музично – естетичного виховання.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування у студентів навичок точного інтонування;
- визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з листа (з урахуванням чистого інтонування та метро-ритмічної точності) різних одноголосних музичних прикладів та середніх за складністю хорових партитур;
- розвиток внутрішнього слуху;
- розвиток вміння визначити стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті;
- формування навички визначення мелодичних та ладових особливостей, гармонічної мови хорової партитури;
- розвиток відчуття ансамблю підчас сольфеджування багатоголосних прикладів;
- усвідомлення структурної, ладової та тональної, метроритмічної будови музичного твору;
- формування навичок запису одноголосного і двоголосного диктанту;
- розвиток творчої ініціативи та здібностей;
- розвиток музичної пам'яті.

Дисципліна «Сольфеджіо», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами фаховими та предметними

компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компет.
	Спеціальні компетентності	
СК2	Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.	1-3 (мод.1) 1-4 (мод.2)
СК3	Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.	1-3 (мод.1) 1-4 (мод.2)
СК16	Спроможність інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).	1-3 (мод.1) 1-4 (мод.2)
СК18	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	1-3 (мод.1) 1-4 (мод.2)
	Предметні компетентності	
	здатність аналізувати основні закономірності будови і втілення музичного образу в музичному прикладі; розуміння функціональної логіки розвитку музичного твору;	1-3 (мод.1) 1-4 (мод.2)
	здатність самостійно оформити гармонічний супровід до певного музичного прикладу;	1-3 (мод.1) 1-4 (мод.2)
	здатність ефективно використовувати у практичній діяльності форми, методи, засоби предмету сольфеджіо.	1-3 (мод.1) 1-4 (мод.2)

3. Програмні результати навчання

Вивчення дисципліни «Сольфеджіо» спрямоване на досягнення таких результатів:

- аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб (ОПП, РН3);
- забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами (ОПП, РН5);
- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі (ОПП, РН6);
- забезпечити досягнення результатів в інтегруванні складних професійних умінь гри на музичних інструментах, у співі, диригуванні, музичному сприйманні, запам'ятовуванні та інтерпретації музичних творів (ОПП, РН16);
- організовувати різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності; популяризувати музичне мистецтво (ОПП, РН18);
- аналізувати будову музичного твору, визначати його тональність, лад, метроритмічні особливості;
- визначати на слух музичні елементи (інтервали, акорди, лади);
- записувати одноголосні та двоголосні фрагменти;
- правильно інтонувати у вивчених ладах;
- створювати власні мелодії та ритмічні партитури із зазначеними музичними елементами;
- читати ноти з листа з правильним тактуванням в різних розмірах;
- вміти транспонувати музичні твори та їхні фрагменти в різні тональності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна		Самостійна робота
		Практичні	МКР	
Змістовий модуль 1. Акордика гармонічних ладів. Головні функції ладу.				
Тема 1. Тризвуки та їх обернення гармонічного мажору та мінору.	8	4		4
Тема 2. Функціональне значення акордів у ладу.	8	4		4
Тема 3. Головні функції ладу.	12	6		6
Модульний контроль.	2		2	
Разом	30	14	2	14
Змістовий модуль 2. Діатоніка. Хроматизм.				
Тема 1. Септакорди та їх обернення в натуральному і гармонічному мажорі та мінорі.	16	8		8
Тема 2. Акорди побічних ступенів. Перервана каденція.	12	6		6
Тема 3. Діатонічні семи- та п'ятиступеневі лади.	8	4		4
Тема 4. Мелодія: інтонаційна основа, логіка розвитку. Елементи структури музичної мови.	7	4		3
Модульний контроль.	2		2	
Разом	45	22	2	21
За рік	75	36	4	35

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Акордика гармонічних ладів. Головні функції ладу

Тема 1. Тризвуки та їх обернення гармонічного мажору та мінору.

Побудова та спів тризвуків, сектакордів та квартсектакордів в тональності та від звуку вгору та вниз. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій з пунктирним ритмом. Усні та письмові диктанти у простих розмірах.

Тема 2. Функціональне значення акордів у ладі.

Побудова та спів акордових послідовностей, що складаються з головних тризвуків ладу. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій із синкопованим ритмом. Ритмічні диктанти у простих розмірах.

Тема 3. Головні функції ладу.

Слуховий аналіз акордових послідовностей, що складаються з головних тризвуків ладу. Багатоголосний спів інтервальних та акордових послідовностей. Сольфеджування та читання з листа мелодій із різними видами синкоп. Запис диктантів у розмірах 3/8, 6/8.

Змістовий модуль 2. Діатоніка. Хроматизм

Тема 1. Септакорди та їх обернення в натуральному і гармонічному мажорі та мінорі.

Домінантсептакорд та його обернення: побудова та спів від звуку та у тональності. Слуховий аналіз Д7 у послідовностях, запис. Сольфеджування та читання з листа двоголосся. Диктанти у простих розмірах.

Тема 2. Акорди побічних ступенів. Перервана каденція.

Багатоголосний спів інтервальних та акордових послідовностей з Д7 та його оберненнями. Слуховий аналіз та спів акордових послідовностей із включенням побічних ступенів. Сольфеджування та читання з листа мелодій із різними видами синкоп. Запис диктантів у розмірах 3/8, 6/8 та 4/4.

Тема 3. Діатонічні семи- та п'ятиступеневі лади.

Побудова та спів діатонічних ладів. Слуховий аналіз. Сольфеджування та читання з листа мелодій написаних в діатонічних ладах. Письмові диктанти у діатонічних ладах.

Тема 4. Мелодія: інтонаційна основа, логіка розвитку. Елементи структури музичної мови.

Побудова та спів діатонічних ладів. Слуховий аналіз. Створення власних мелодій із застосуванням різних мелодичних та ритмічних елементів. виконання власних композицій.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна на кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	7	7	11	11
Робота на практичному занятті	10	7	70	11	110
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	117	-	166

6.2. Критерії оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому достатній рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятванні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.3. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Акордика гармонічних ладів. Головні функції ладу		
1	Тризвуки та їх обернення гармонічного мажору та мінору	4
2	Функціональне значення акордів у ладі	4
3	Головні функції ладу	6
Змістовий модуль 2. Діатоніка. Хроматика		
1	Септакорди та їх обернення в натуральному і гармонічному мажорі та мінорі	8
2	Акорди побічних ступенів. Перервана каденція	6
3	Діатонічні семи- та п'ятиступеневі лади	4
4	Мелодія: інтонаційна основа, логіка розвитку. Елементи структури музичної мови.	3

6.4. Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.5. Форми проведення модульного контролю

Форма проведення модульного контролю – письмова.

Включає в себе диктант, слуховий аналіз інтервалів, акордову послідовність, спів номерів.

Максимальна кількість балів – 25.

Максимальна кількість балів – 25	Критерії оцінювання
20 – 25	Завдання виконані правильно (90% - 100% виконання).
15 – 19	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (75% – 89%).

10 – 14	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (50% –74%).
1-9	Завдання виконані з великою кількістю неправильних відповідей.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сольфеджіо»
Разом: 75 год, практичні заняття – 36 год, модульний контроль – 4 год.,
самостійна робота – 35 год.

Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Акордика гармонічних ладів. Головні функції ладу			Діатоніка. Хроматизм			
Лабораторні	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.4	2.5
Теми лабораторних	Тривуки та їх обернення гармонічного мажору і мінору	Функційне значення акордів	Головні функції ладу	Септакорди та їх обернення в натуральному і гармонічному мажорі та мінорі	Акорди побічних ступенів. Перервана каденція	Діатонічні 7 і 5 ступеневі лади	Мелодія. Інтонаційна основа, логіка розвитку. Елементи структури музичної мови
Самостійна робота	Табл. 6.2						
Види поточного контролю	МКР 1			МКР 2			

8. Рекомендована література

Базова:

1. Афоніна О. С., Баранова В. О. Сольфеджіо: навчал. посібник. Вінниця: Нова книга, 2013. 224 с.
2. Барська З. М. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики: хрестоматія. Ч. 1. Одноголосся. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. 80 с.
3. Михайловська Р. С. Послідовності інтервалів та акордів: метод. рекомендації для викладачів та учнів. Київ: Мелосвіт. Вид. Красовський В. Я., 2013. 32 с.
4. Смаглій Г. А. Сольфеджіо: Підручник у 6 частинах. Харків : Вид-во «Ранок», 2013. Ч. 5. 111 с. Ч. 6. 119 с.

Додаткова:

1. Антків М., Антків Ю. Хорове сольфеджіо. Львів: Сполом, 1997. 72 с.
2. Диктанти на матеріалі музики Миколи Лисенка / авт.-укл. Дар'я Романець. Вінниця: Нова Книга, 2016. 76 с.
3. Збірка музичних диктантів для випускників ДМШ та абітурієнтів музичних училищ / упор. О. В. Швецова, Ю. А. Зільберман. Київ : КДВМУ ім. Р. М. Глієра, 1997. 101 с.
4. Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. К., 2017. 112 с.
5. Фоменко Л. Сольфеджіо : навч. посіб. 2 вид. Київ, 2018. 84 с.
6. Ходоровська І. М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів: мультимедійний посібник. К., 2013.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>